

A

Pedagógiai Programja
Helyi Tantervek – II.

Népművészet/Faműves alkotó
gyakorlat

TARTALOMJEGYZÉK

Alapfok 4-6. évfolyama	3
Faműves tanszak: fa, fakéreg, szaru, csont megmunkálása.	3
A faműves alkotógyakorlat célja	3
Az alkotógyakorlat feladata	3
Alapfok 4. évfolyam	3
Fejlesztési feladatok.....	3
Tananyag.....	3
Feladatcsoportok	3
Famegmunkálási alapismeretek	4
Fából, fakéregből, szaruból, csontból készült alkotások munkafolyamatának alapjai	4
Követelmény	4
5. évfolyam	4
Fejlesztési feladatok.....	4
Tananyag.....	4
Feladatcsoportok	5
Követelmény	5
6. évfolyam	5
Fejlesztési feladatok.....	5
Tananyag.....	5
Feladatcsoportok	5
Követelmények	6

FAMŰVES ALKOTÓ GYAKORLAT

Alapfok 4-6. évfolyama

Faműves tanszak: fa, fakéreg, szaru, csont megmunkálása.

A faműves alkotógyakorlat célja

Megismertetni a faművesség azon elméleti tudnivalóit, melyek képessé teszik a tanulókat az önálló tárgyalgatásra, a tervezéstől a kivitelezésig. Célja továbbá a szakmai ismeretek elmélyítése fejlesztése, annak érdekében, hogy a tanulók érzékenyen, tervszerűen tudják alkalmazni a különböző technikákat, anyagokat, eszközöket. Ezek mellett cél, a rendszerben való gondolkodás és az esztétikai érzék fejlesztése.

Az alkotógyakorlat feladata

A faművességhez köthető technikák, tevékenységek legátfogóbb elméleti ismereteinek átadása. A megismert technikák, tárgyalgatási folyamatok elméletét, néprajzi háttérét, rendszereit. Irányított tárgyelemzéseken, tervezési folyamatokon keresztül a harmonikus környezet-, a tárgykultúra iránti igény kialakítása. Az esztétikai érzék és ítélőképesség mélyítése, árnyaltabbá tétele. Feladata továbbá a műhelygyakorlattal párhuzamosan olyan alapozó és speciális ismeretek, készségek biztosítása, melyek lehetővé teszik a fenti célok megvalósulását. Feladata megismertetni a tanulót a népművészeti faművesség történetével, sajátos kifejező eszközeivel, esztétikai törvényszerűségeivel. A fa, csont, szaru hagyományos felhasználási területeivel, a tárgyformálás hagyományos technikáival. A felhasznált anyagok tulajdonságaival, az alkalmazott eszközök típusaival. Feladata továbbá a művészeti területekhez kapcsolódó élményszerű ismeret- és tapasztalatszerzés biztosítása, az önművelés és önkifejezés képességének fejlesztése.

Alapfok 4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A kézműves kultúra, ezen belül a fatárgyak szerepe felhasználhatósága a mindennapi környezetben használhatóságának megismertetése.
- A különböző fából, kéregből, szaruból, csontból készült használati tárgyak rendeltetésének megismertetése.
- A felhasználásra kerülő alap és segédanyagok, beszerzési lehetőségeik, tulajdonságuk szerinti alkalmazásuk ismertetése.
- A különböző alapanyagokból készült munkák tervezési, kivitelezési ismereteinek fejlesztése.

Tananyag

- A fa, kéreg, szaru, csont felhasználásának fő területei, és funkcionális szerepük.
- Tárgykészítés a népi kultúrában múltban, a valamikori háziiparban, és a mai életünkben.
- A különböző alapanyagok lelőhelyei a természetben. Eszközök szerszámok
- A különböző anyagokból készült tárgyak mérete, forma, funkció díszítés arányának összefüggései.
- Munka és balesetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

- Faműves műhely berendezése, felszerelése.
- A munka rendje.
- Munka és balesetvédelmi ismeretek

Famegmunkálási alapismeretek

- A faanyag, kéreg, szaru, csont előfordulása a természetben
- A fából, kéregből, szaruból, csontból készült tárgyak sajátosságai, szerepük a tárgykultúrában.
- A különböző fából, kéregből, szaruból, csontból készült tárgyfélések összehasonlítása.
- Alapvető eszközök szerszámok segédanyagok.

Fából, fakéregből, szaruból, csontból készült alkotások munkafolyamatának alapjai

- A tervezés lépései
- A tárgyalakítás fázisai, lépései

Követelmény

A tanuló ismerje:

- A műhely berendezését
- A legfontosabb eszközöket, szerszámokat
- Munka és balesetvédelmi előírásokat

A fából, fakéregből, szaruból, csontból készíthető alkotások

- Fő területeit,
- A hagyományban és a mai életünkben betöltött szerepüket
- Előfordulásukat a természetben
- Sajátosságait, a méret, forma, funkció, díszítés összefüggéseit
- A tervezés folyamatát

Legyen képes

- A megszerzett ismeretek birtokában,
- A munka és balesetvédelem betartására
- A fából, fakéregből, szaruból, csontból készült tárgyak sajátosságainak, arányainak meghatározására
- A tervezés folyamatának alkalmazására

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A fa, fakéreg, szaru, csont általános, és az egyes alapanyagok a kultúrában betöltött szerepének ismertetése. Elméleti tudnivalók megismertetésével ösztönzés az igényes, kreatív sokoldalú alkotómunkára.
- Hagyományos technikák, formák, eszközök, anyagok bemutatása.
- A tevékenységek iránti nyitottság kialakítása.
- A tervezés ismereteinek fejlesztése.
- Alapvető munka és balesetvédelem megismertetése.

Tananyag

- A Kárpát- medencében található fa, fakéreg, szaru, csont felhasználásával foglalkozó tájegységek falvak, központok
- Paraszt és pásztor specialisták szerepe. A fa, fakéreg, szaru, csont a háziiparban napjainkig.
- Hagyományos népi játékok, lakáskultúra bútorai, gazdasági eszközei, pásztorkodás eszközei anyagai, technikái.
- A hagyományból kiinduló tervezés.
- Munka és balesetvédelem

Feladatcsoportok

- A tárgyalakítás elméleti ismeretei
- A tervezés szempontjai
- Az anyag és technikák választásának összefüggései
- Forma funkció, díszítmény összehangolása

Követelmény

A tanuló ismerje:

- A Kárpát-medencében található fa, fakéreg, szaru, csont felhasználásával foglalkozó tájegységeket, falvakat, központokat
- A fa, fakéreg, szaru, csont felhasználási területeit.
- A hagyományos népi fajtékok, lakáskultúra bútorait, gazdasági eszközeit, pásztorkodás eszközeit, anyagait, technikáit.
- A tervezés szempontjait.

Legyen képes

- megszerzett ismeretek alkalmazására
- az ismeretek birtokában igényes, kreatív pontos munkára.
- a munka és balesetvédelem betartására

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Általános és szakirányú műveltség kialakítása
- A népművészet, és a hagyományokra épülő népi iparművészet fa, fakéreg, szaru, csontalkotásainak megismertetése.
- Környezettudatos gondolkodás, esztétikai érzék fejlesztése.
- Tervezési készség fejlesztése

Tananyag

- A fa, fakéreg, szaru, csontalkotásoknak, és a belőlük készíthető alkotások természetföldrajzi meghatározottsága.
- Motívumgyűjtés: a fa, fakéreg, szaru, csontalkotásokról készíthető népművészeti előképek és mai alkotások ismerete
- Tervezési feladatok, rajzi ábrázolások
- Az ismeretek dokumentálása
- Munka és balesetvédelem

Feladatcsoportok

- Motívumok, technikák, előképek gyűjtése, tanulmányozása
- Könyvtárzás, tárlat vagy múzeumlátogatás
- A gyűjtött motívumok feldolgozása, dokumentálása
- Az ismeretek összehangolása, tervezés

Követelmények

A tanuló ismerje

- A fa, fakéreg, szaru, csontalkotásoknak előfordulásának földrajzi meghatározottságát
- A népművészet és a hagyományokra épülő népi iparművészet fa, fakéreg, szaru, csontból készült alkotásait, - használati, esztétikai értékeit
- Az ismeretek birtokában a mai kornak megfelelő tárgyfélések tervezési szempontjait
- Legyen képes
- Gyűjtőmunkára az adott témában,
- A gyűjtés feldolgozására, dokumentálására
- Az ismeretek birtokában önállóan tervezni

A tanuló a képzés végén ismerje

- a népi faművesség lényegét,
- a Kapoliak munkásságának lényegét,
- az asztalos, a bognár és kádármesterség főbb jellemzőit,
- fából készült népi hangszerek készítésének elvét,
- a paraszti gazdálkodás főbb faeszközeit,
- a magyar népművészet formáit, jeleit, szimbólumait,
- busójárást, mint népszokást és kellékeit,
- kéregedény készítésének elvét,
- népi építészet főbb jellemzőit,
- az erdélyi köríves nyílatú kiskapu némelyikét,
- intarzia készítés több változatát,
- az esztergályozás elvét.

A tanuló legyen képes

- mozgatható karú-lábú játékfigura elkészítésére
- deszkából kivágott hiányzó részek összeforgatásából formák megjelenítésére
- fa álarc elkészítésére
- kereplő hangkeltő készítésére
- ütő gardon készítésére
- ivócsanak, sótartó tál készítése vájó szerszámokkal, egyéb pásztormunka tükrös, borotvatok, gyűjtőtartó, ivótülök pásztorművészet technikai eljárásaival.
- domborúfaragású bot, tükörkeret készítése,
- kutyagerinc bogrács alátét készítése
- asztalka szék kifűrészelése (egy fahasábból játék céljára)
- asztal (vagy kicsinyített méretarányos változat) elkészítése,
- asztal (vagy modelljének) elkészítésére,
- befűrt lábú támlásszék készítése,
- több fiókos kishűtőszekrény (vagy modelljének) létrehozására,
- talicska (vagy modelljének) elkészítésére,
- igényes intarziamunka megalkotására,
- ácsolt láda valamely változatának elkészítése,
- ácsolt kiskapu készítése,
- bölcső vagy szekrény készítésére, földfesték alapú túróenyv kötőanyagú festésére hagyománykövető jelekkel.